

Skólastjórafélag Íslands

Alþingi
Erindi nr. P 132/1166
komudagur 6.3.2006

Sími/Tel 595 1111 Bréfsími/Fax 595 1112 Netfang si@ki.is

Kennarahúsinu
Laufásvegi 81
101 Reykjavík

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík.

Umsögn um þskj. 671 – 447. mál.

Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 66/1995 um grunnskóla, með síðari breytingum.

Hjálagt sendi Skólastjórafélag Íslands umsögn um Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 66/1995 um grunnskóla, með síðari breytingum.

Félagið gefur aðeins umsögn um þrjár greinar frumvarpsins sem koma mest inn á starfsvið félagsmanna. Með því vill félagið undirstrika mikilvægi afstöðu félagsins varðandi þessar þrjár greinar og þó sér í lagi mikilvægi þess að 12. greinin verði tekin upp og breytt til fyrra horfs.

Í 12. greininni eru lagðar til svo róttækar breytingar frá fyrri lögum að félagið óskar eindregið eftir því að fulltrúar þess fái að mæta á fund menntamálanefndar og gera frekari grein fyrir afstöðu sinn.

Reykjavík 1. mars 2006.

Virðingarfyllst.

Hanna Hjartardóttir, formaður.

Umsögn um þskj. 671 – 447. mál.

Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 66/1995 um grunnskóla, með síðari breytingum.

12. gr.

Lagt er til að 23. greinin verði óbreytt frá núgildandi lögum.

Varðandi 12. grein frumvarpsins.

Árið 1974 þegar fyrstu lögum um grunnskóla voru sett (63/1974) þá sagði í 31. gr.: “Í grunnskólum sem á rétt á 10 kennurum eða fleiri í fullu starfi auk skólafélaga ræður menntamálaráðuneytið yfirkennara (aðstoðarskólafélag). Um embættisgengi yfirkennara gildir hið sama og um skólafélag”. Hér tryggði löggjafinn strax í upphafi ákveðna lánmarksstjórnun í grunnskólum landsins.

Að sjálfsögðu hefur starf í grunnskólum breyst mikið frá 1974 og ekki síst varðandi starfsmannahald, þær breytingar hafa kallað á aukna stjórnun. Í nýjum lögum um grunnskóla annars vegar 49/1991 og hins vegar 66/1995 brást löggjafinn við þessum breytingum að hluta, en um aðstoðarskólafélag segir þar í 23. gr.: “Í grunnskólum þar sem starfa 12 starfsmenn eða fleiri í fullu starfi, auk skólafélaga, skal sveitarstjórn ráða aðstoðarskólafélag að fenginni tillögu skólafélaga”. **Jafnframt var sett inn í lögum 49/1991 ákvæði um staðgengla úr hópi kennara** í skólum þar sem ekki starfar aðstoðarskólafélag. Breytingin sem varð var, að nú er miðað við starfsfólk ekki einungis kennara og fjöldinn hækkaður í 12. Meðal margra skólafélaga þeirra skóla sem eru nálægt mörkunum hefur verið nefnt að talan væri full há og ekki væri nægilega skýrt við hvaða starfsmenn væri átt.

Það hefur verið mikið streð hjá mörgum skólafélögum í gegnum tíðina að fá viðurkenndan réttinn til að ráða aðstoðarskólafélag. Skólafélagið telur því þetta tryggingarákvæði í lögnum nauðsynlegt. Ekki þarf að fjölyrða um það að vissulega hefur talsvert bæst við af millistjórnendum, deildarstjórnendum frá árinu 2000. Þeir starfa að mestu leyti í stærri skólunum þar sem ekki þarf að hafa áhyggjur af stöðu aðstoðarskólafélaga. Í minni skólunum þar sem baráttan hefur verið mest eru deildarstjórnar ekki til staðar. Tilkoma deildarstjórnar eru viðbrögð við aukinni kröfu til stjórnunar skóla sem leiðir m.a. af fjölda reglugerða í kjölfar grunnskólalaga 1995, Aðalnámskrár 1999 og gjörbreytts kjarasamnings kennara frá 2001.

Í síðustu kjaraviðræðum var mikið rætt um það við LN að tryggja þyrfti skólum ákveðinn lánmarks stjórnunarkvóta miðað við nemendur. Ekki náðist niðurstaða um það þó menn væru nokkuð sammála um að hugmyndafræði sem lögð var fram væri rétt. **Tilvist slíks tryggingarákvæðis er nauðsynlegt.** Í dag er lánmarksstjórnun í grunnskólum að hluta til tryggð í lögum. **Á meðan lánmarksstjórnun í skólum er ekki tryggð annars staðar telur Skólafélagið ekki koma til greina að fella ákvæðið um aðstoðarskólalára úr lögum.**

Á undanförunum árum hefur verið mikil breyting varðandi rekstur skóla aðallega á landsbyggðinni. Fast hefur verið sótt á um að skólar séu lagðir niður eða sameinaðir öðrum af hagkvæmisástæðum. Trúlega er þetta hluti af ákveðinni þróun sem ekki síst fylgir sameiningu sveitarfélaga. Ekki eru allir sammála ágæti þessa, ljóst er því að ekki má vega meir að starfsumhverfi þeirra skóla sem eftir eru út um landið.

16. gr.

Lagt er til að 31. grein orðist svo:

Í hverjum skóla skal árlega gefa út skólanámskrá og er skólalári ábyrgur fyrir gerð hennar. Skólanámskráin er unnin af starfsfólki skólans. Skólanámskrá er nánari útfærsla á aðalnámskrá og tekur mið af sérstöðu skólans og aðstæðum. Í skólanámskrá skal m.a. gerð grein fyrir starfsáætlun skólans, skólatíma, skóladagatali, kennsluskipan, markmiðum og inntaki náms, námsmati, skólaheilsugæslu og slysavörnum, félagslífi í skólanum og öðru því sem varðar starfsemi skólans, s.s. mati og úttektum á skólastarfi.

Þriðja hvert ár skal skólanámskrá lögð fyrir foreldraráð til umsagnar og kynnt nemendaráði. Ef um verulegar breytingar á skólanámskránni er að ræða þá skal hún fara í gegnum ferlið strax og breyting hefur átt sér stað. Að loknum ferlinum staðfestir skólanefnd gildistöku skólanámskrár og að hún sé í samræmi við lög, reglugerðir og samþykktir sveitarstjórnar.

Varðandi 16. grein frumvarpsins.

Í núgildandi lögum segir að kennarar skuli vinna skólanámskrána, þetta er ákvæði sem alls ekki má fara út úr lögnum. Víkka má ákvæðið og segja **að skólanámskráin er unnin af starfsfólki skólans**, þar sem í dag koma að gerð skólanámskrár fleiri starfsmenn en bara kennararnir.

Ferillinn í kringum þessar umsagnir allar er langur, **spurning er hvort skólaárið dugir til að allir skili sínu og námskráin taki löglega gildi** fyrr en í lok skólaárs. Spyrja má hvort skólanámskráin þurfi að fara í gegnum allan þennan feril á hverju skólaári? Einkum með tilliti til, að nú eru allir skólar með skólanámskrár skv. lögum frá 1995 og því ekki endurskoðun á henni nema að hluta til ár hvert.

Þá er sett spurningarmerki við hlutverk skólanefndar/sveitarstjórnar varðandi gildistöku skólanámskrár. Einnig vekur setningin: “Sveitarstjórn ákveður fyrirkomulag skólahalds.” margar spurningar. Allir vita að sveitarstjórnirnar reka grunnskólann og ráða hvernig að þeim rekstri er staðið innan ramma laga og reglugerða, **en áður nefnd setning virðist full opin** eins og hún er í frumvarpinu.

20. gr.

Lagt er til að eftirfarandi breytingar verða á 41 gr. laganna:

a. 2. másl. 2. mgr. orðast svo:

Verði samt ekki breyting á til batnaðar skal kennari leita aðstoðar sérfróðra ráðgjafa skólans og skólastjóra sem leita leiða til úrbóta í samráði við skólanefnd, eftir atvikum að teknu tilliti til hlutverks barnaverndaryfirvalda.

b. 3. og 4. mgr. orðast svo:

Meðan mál skv. 2. mgr. er óútkljáð getur skólastjóri vísað nemanda úr skóla um stundarsakir, enda tilkynni hann forráðamönnum nemanda og skólanefnd tafarlaust þá ákvörðun. Óheimilt er að vika nemanda úr skóla nema honum hafi verið tryggt annað úrræði. Takist ekki að leysa málið innan skólans vísar skólastjóri málinu til skólanefndar sem leitar lausna á því og tekur ákvörðun, eftir atvikum að fenginni umsögn frá sérfræðihjónustu á vegum sveitarfélaga.

Ákvörðun skólanefndar skv. 3. mgr. er hægt að vísa til menntamálaráðuneytisins.

Varðandi 20. grein frumvarpsins.

Verið er að aðlaga framkvæmdina að breyttu umhverfi. Kæruleið er opnuð í frumvarpinu sem sjálfsagt er rétt samkvæmt stjórnslulögum. En þá vaknar spurningin hvort skóli/skólastjóri sé stjórnsluvald? Hingað til hefur verið hægt að **vísa málum til úrskurðar ráðuneytis**, sem virðist að mörgu leiti vera mildara orðalag. Óumdeilda stjórnsluvaldið þ.e. sveitarstjórnin (skólanefnd í umboði hennar) kemur hér hvergi nálægt. Þegar upp koma mjög erfið úrlausnarmál í skólum þá er mjög gott fyrir alla að fleiri aðilar séu tengdir lokaniðurstöðu. **Eindregið er mælt með að skólanefnd hafi áfram ákveðnu hlutverki að gegna í þessum ferli.**

Reykjavík 1. mars 2006

Virðingarfyllst

Hanna Hjartardóttir, formaður.